

eruditio[n]is ordine progredientes.... ut h[ab]et
conspexi, statim his verbis usus sum : Quale
Romanorum regio malum alit (1)!

XV. — Lingua refrænanda.

Sis velox ad audiendum, et tardus ad loquend[u]m (2); quia in multiloquio non d[icitur] peccatum (3). Si quis autem pufat se religiosum esse, non refrænans linguam suam, sed seducens cor suum, hujus vana est religio (4). Si quis vero in verbo non offendit, hic perfectus est vir : potest etiam fræno circumducere totum corpus.... Lingua modicum membrum est, et magna exaltat. Ecce quantus ignis quam magnam sylvam incendit! et lingua ignis est universitas iniquitatis. Lingua constituitur in membris nostris, quæ maculat totum corpus, et inflamat rotam nativitatis nostræ, inflammat a gehenna.... Lingua nullus hominum domare potest, inquietum malum, plena veneno mortifero. In ipsa benedicimus Deum, et maledicimus homines, qui ad similitudinem Dei facti sunt (5).

Si mordeat serpens in silentio, nihil eo minus habet qui occulite detrahit : verba oris sapientis gratia, et labia insipientis præcipi-

(1) S. Bonav. Spec. discip. part. 1, c. 24. —

(2) Jacob. 1. — (3) Prov. 10. — (4) Jacob. 1. —

(5) Ibid. c. 3.

tabunt eum, initium verborum ejus stultitia, et novissimum oris illius error pessimus. Stultus verba multiplicat (1). Plenus sum sermonibus (ait unus ex illis), et coarctat me spiritus uteri mei : en venter meus quasi mustum absque spiraculo quod langunculas novas disrumpit, loquar et respirabo paululum (2). Terribilis est in civitate sua homo linguosus, et temerarius in verbo suo odibilis erit (3).

Nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos, aut turpitudo, aut stultiloquium, aut scurrilitas quæ ad rem non pertinet (4). Labia Sacerdotis custodiunt scientiam, et legem requirunt de ore ejus, non nugas profecto vel fabulas. Verbum scurrite, quod faceti urbanive nomine colorant, non sufficit peregrinari ab ore, procul et ab aure relegandum; foede ad cachinnos moveris, foedius moves (5). Magna utique mala habitant in anima quæ verba usurpat urbana et faceta, magna effusæ lœtitiae dissolutio, et ironia ac simulatio; hiat compago; marcescit et putrescit ædificium; exterminatur timor; abest pietas ac reverentia. Habet linguam, non ut comicis dictis incessas, sed ut Deo gratias agas (6).

(1) Eccles. 10. — (2) Job. 32. — (3) Eccli. 9. —

(4) Eph. 3. — (5) S. Bern. l. 2 de Cons. c. 13. —

(6) S. Chrys. in Ep. ad Eph. c. 5.

XVI. — *De Habitū et Tonsura Clericali.*

Et si habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre; ut per decentiam habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant: tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religionisque contemptus, ut propriam dignitatem et honorem clericalem parvi pendentes, vestes etiam deferant publice laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus. Propterea omnes Ecclesiastice personæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualia cumque ecclesiastica obtinuerint, si postquam ab episcopo suo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honestum habitum clericalem illorum ordini et dignitati congruentem, et juxta ipsius episcopi ordinationem et mandatum, non detulerint, per suspensionem ab Ordinibus ac officio et beneficio, ac fructibus, redditibus et provenientibus ipsorum beneficiorum, necnon si semel correpti denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum et beneficiorum hujusmodi coerceri possint et debeant, secundum Constitutionem Clement. V, in

conc. Vienn. editam, quæ incipit, *Quoniam innovando* (1).

Solent dicere: Num de vestibus cura est Deo, et non magis de moribus? At forma hæc vestium, deformitatis mentium et morum indicium est. Quid sibi vult quod Clerici aliud esse, aliud videri volunt? Id quidem minus castum, minusque sincerum. Nempe habitu milites, quæstu Clericos, actu neutrum exhibit. Nam neque pugnant ut milites, neque ut Clerici evangelizant. Cujus ordinis sunt? cum utriusque esse cupiunt, utrumque deserunt, utrumque confundunt... Vereor istos non alibi ordinandos, quam ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat (2).

Quisquis vero Clericus ad sortem Domini vocatus comam nutrit, et capillos radere vel tondere erubescit, profecto se non de Dei, sed de mundi sorte esse testatur: quanto enim quisque carnis crines diligit, fovet et nutrit, tanto cor suum non in cœlis, sed in terra fixum esse ostendit; quanto autem radit et edomat, tanto se non terrena, sed æterna diligere comprobat (3). Unde statuit conc. Trid. ut is etiam fori privilegio nou

(1) Conc. Trid. sess. 14 de Ref. c. 6. — (2) S. Bern. 1. 3 de Cons. c. 5. — (3) Auct. lib. de Contemp. mundi, cap. 3, inter Opera S. Aug. tom. 9.

gaudeat qui clericalem habitum et tonsuram non desert (1).

XVII. — *Derisiones malorum virtus supereret.*

Deridetur Justi simplicitas (2). Ambulans recto itinere et timens Deum despiciatur ab eo qui infami graditur via (3). Etenim detestantur stulti eos qui fugiunt mala (4). Venite, inquit, circumveniamus Justum, quoniam inutilis est nobis, et contrarius est operibus nostris, et improperat nobis peccata legis, et diffamat in nos peccata disciplinæ nostræ (5). Omnes igitur qui pie volunt vivere in Christo Jesu persecutionem patientur (6).

Ilo ergo spiritu vive, quo dictum est: Vidi insensatos et tabescetbam. Pia est ista tristitia, et, si dici potest, beata miseria, vitiis alienis tribulari, non implicari; moerere, non haerere; dolore contrahi, non amore attrahi. Haec est persecutio quam patiuntur omnes qui volunt in Christo pie vivere, secundum Apostolicam mordacem veracemque sententiam. Quid enim hic magis persequitur vitam bonorum, quam vita iniquorum, non cum cogit imitari, sed cum cogit dolere quod videt? quoniam coram pio

(1) Sess. 23 de Refor. c. 6. — (2) Job. 12. —
(3) Prov. 14. — (4) Ibid. 13. — (5) Sap. 2. —
(6) 2 Tim. 3.

vivens impie, etsi non obligat consentientem, cruciat sentientem.... Sed inhaere illi a quo audisti: Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Conjungere Deo, ut crescat in novissimis vita tua. Scio enim non deesse recreationem cordis de fratribus bonis. Huic adjunge promissiones Dei fideles, magnas, certas, sempiternas, ipsiusque tolerantiae imperturbabilem ineffabilemque mercedem, et vide quam verum Domino cantes: Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolaciones tuæ lâticaverrunt animam meam (1).

XVIII. — *De Castitate custodiend*-i*.*

Te ipsum castum custodi (2). Et omni custodia serva cor tuum (3). Haec est enim voluntas Dei sanctificatio vestra: ut abstineatis vos a fornicatione; ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione et honore, non in passione desiderii, sicut et gentes quae ignorant Deum (4). An nescitis quia templum Dei estis, et spiritus Dei habitat in vobis? Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus. Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos (5). Glorificate et portate Deum in corpore vestro (6).

(1) S. Aug. Ep. 248, alias 145. — (2) 1 Tim. 5.
— (3) Prov. 4. — (4) 1 Thess. 4. — (5) 1 Cor. 3. —
(6) 1 Cor. 6.

Omnibus igitur castitas pernecessaria est, sed maxime Ministris Christi altaris, quorum vita aliorum debet esse eruditio, et assidua salutis prædicatio. Tales enim decet Dominum habere ministros, qui nulla contagione carnis, sed potius continentia castitatis splendeant (1). Sit itaque in ipsis castitas propria, et, ut ita dixerim, pudicitia sacerdotalis, ut non solum ab opere se immundo abstineant, sed etiam a jactu oculi, et cogitationis errore, mens Christi corpus consecutra sit libera (2).

Quid nimur castitate splendidius? quid ministerio nostro magis honorificum? Ipsa mundum de immundo conceptum semine, de hoste domesticum, angelum denique de homine facit. Differunt quidem inter se homo pudicus et angelus, sed felicitate non virtute. Sed etsi illius castitas felicior, hujus tamen fortior esse cognoscitur. Sola est castitas, quæ in hoc mortalitatis et loco et tempore statum quemdam immortalis gloriæ repræsentat... Vas interim fragile quod portamus, in quo et crebro periclitamus, tenet castitas, ut monet Apostolus, in sanctificationem et honorem, et, instar odoriferi balsami quo condita cadavera incorrupta servantur, sensus ipsa et artus constringit et

(1) S. Aug. Serm. 249 de temp. — (2) S. Hier. in cap. 1 Ep. ad Tit.

continet, ne dissolvantur otii, ne corruptantur desideriis, ne carnis voluptatibus computrescant; quemadmodum legitur de quibusdam (Joel 1), quia computruerunt ut jumenta in stercore suo. Hoc itaque tantæ pulchritudinis ornamentum digne dixerim sacerdotium honorare, quod dilectum Deo et hominibus faciat Sacerdotem, cuius quippe memoria non in carnis successione, sed in spirituali benedictione sit, reddatque similem in gloria Sanctorum, in hac licet adhuc regione dissimilitudinis constitutum (1).

XIX. — *Cavenda cum Mulieribus familiaritas.*

In medio mulierum noli commorari; de vestimentis enim procedit tinea, et a muliere iniquitas viri. Melior est enim iniquitas viri quam mulier benefaciens et confundens in opprobrium (2). Averte faciem tuam a muliere compta, et ne circumspicias speciem alienam..... speciem mulieris multi admirati, reprobi facti sunt; colloquium enim illius quasi ignis exardescit. Virginem ne conspicias, ne forte scandalizeris in decore illius (2); seu ne forte interim, dum tu illius os defixis oculis intueris, suscepto ab hoste et malorum satore libidinis semine, cor-

(1) S. Bern. Ep. 42, ad Henr. Senon. c. 3.—

(2) Eccli. 42. — (3) Eccli. 9.

ruptionis postea ac perditionis manipulos metas (1). Numquid etenim potest homo abscondere ignem in sinu suo ut vestimenta illius non ardeant? aut ambulare super prunas, ut non comburantur plantæ ejus (2)?

Cum proximat stipula, incendit ignem; flammigero igne percutit fœmina conscientiam pariter habitantis, exuritque fundamenta montium (3).

Quid tibi necesse est in ea versari domo, in qua necesse habeas quotidie aut perire aut vincere? Securius est perire non posse, quam juxta periculum non periisse (4). Hospitalium tuum aut raro, aut nunquam mulierum pedes terant. Omnes pueras et virgines Christi, aut æqualiter ignora, aut æqualiter dilige. Memento semper quod Paradisi colonum de possessione sua mulier ejecerit. Ægrotanti tibi quilibet sanctus frater assistat, et germana vel mater, aut probatae quælibet apud omnes fidei.... Scio quosdam convaluisse corpore et animo ægrotare cœpisse; periculose tibi ministrat cuius vultum frequenter attendis.... Solus cum sola, secreto, et absque arbitro vel teste non sedeas (5).

(1) S. Bas. de Abdicat. sæculi. — (2) Prov. 27.—
(3) S. Hier. Ep. ad Ocean.— (4) S. Hier. l. 2, Ep. 9,
de vitand. susp. contuber.— (5) S. Hier. Epist. ad
Nepot.

Caveto omnes suspiciones; et quidquid probabiliter fingi potest, ne singatur, ante devita. Crebra munuscula, et sudariola, et fasciolas, et oblatos ac degustatos cibos, blandasque ac dulces litterulas sanctus amor non habet.... Omnes delicias, et lepores, et risu dignas urbanitates, et cæteras ineptias amatorum, in comœdiis erubescimus, in sæculi hominibus detestamur; quanto magis in Clericis, quorum et Sacerdotium proposito, et propositum ornatur Sacerdotio! Quid tibi revera cum fœminis, quid ad altare cum Domino fabularis? Te cuncti in publico, te in agro rustici, aratores ac viñatores quotidie lacerabunt (1).

Neque etiam in præterita castitate confidas. Nec sanctior David, nec Samsone fortior, nec Salomone potes esse sapientior (2). Crede mihi, Episcopus sum, veritatem loquor in Christo, non mentior: cedros Libani, et gregum arietes sub hac specie corruiisse vidi, de quorum casu non magis presumebam, quam Gregorii Nazian. aut Ambrosii (3). Tua ergo cum mulieribus colloquia vel nulla sint, vel rariissima et brevissima (4).

(1) S. Hier. Ep. ad Ocean.— (2) Idem, Ep. ad Nepot.— (3) S. Aug. apud S. Bonav. Reg. Nov. c. 11.— (4) S. Basil. const. c. 3 et 4.

XX. — *Observanda sobrietas, convivia declinanda.*

Sobrius esto (1) : et noli esse in conviviis potatorum, nec in comedationibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt; quia vacantes potibus consumuntur. Cui vae? cuius patri vae? cui rixae? cui soveae? cui sine causa vulnera? cui sussusio oculorum? Nonne his qui commorantur in vino, et student calicibus epotandis? Ne intuearis vinum quando flavescit, cum spelnduerit in vitro color ejus; ingreditur blande, sed in novissimo mordebit ut coluber, et sicut regulus venena diffundet (2). Vae qui potentes estis ad bibendum vinum, et viri fortes ad miscendam ebrietatem (3)! Non sit igitur vinolentus Sacerdos, sed sic bibat, ut ignoretur an biberit (4). Annon confusio et ignominia est, Jesum crucifixum magistrum parumperum atque esurientem, farti prædicare corporibus, jejuniorumque doctrinam rubentes buccas tumentaque ora proferre (5)?

Vinolentos Sacerdotes et Apostolus damnat, et vetus lex prohibet: Qui altario deserviunt, vinum et siceram non bibant.... Nec hoc dico, quod Dei a nobis creatura

(1) 2 Timot. 4. — (2) Prov. 23. — (3) Isai 5. — (4) S. Ans. in cap. 1 ad Timoth. — (5) S. Hier. in cap. 2 Mich.

damnetur; siquidem et Dominus vini potator est appellatus, et Timotheo dolenti stomachum, modica vini sorbitio relaxata est; sed modum pro ætatis, et valetudinis, et corporum qualitate exigimus in potando: quod si absque vino ardeo adolescentia, et inflammor calore sanguinis, et succulento validoque sum corpore, libenter carebo poculo in quo suspicio veneni est (1). Ebrietas in alio crimen est, in Sacerdote sacrilegium: qui alter animam suam necat vino, Sacerdos spiritum sanctitatis extinguit (2).

Convivia tibi vitanda sunt sæcularium, et maxime eorum qui honoribus tument.... Consolatores potius nos in mororibus suis quam convivas in prosperis noverint. Facile contemnitur Clericus qui sæpe vocatus ad prandium non recusat. Nunquam petentes, raro accipiamus rogati; beatius enim est magis dare quam accipere: nescio enim quomodo etiam ipse qui deprecatur ut tribuat, cum acceperis, viliorum te judicat; et mirum in modum, si eum rogantem contempseris, plus te posterius veneratur (3).

(1) S. Hier. Ep. ad Nepot. — (2) S. Petr. Chrys. serm. 25 de Fidel. dispens. — (3) S. Hier. Ep. ad Nepot.

XXI. — *Otium fugiendum.*

Qui sectatur otium stultissimus est (1); multam enim malitiam docuit otiositas (2); tu vero vigila in omnibus, labora, opus fac Evangelistæ, ministerium tuum imple (3). Labora sicut bonus miles Christi Jesu.... nam et qui certat in agone non coronabitur nisi legitime certaverit. Sollicite cura teipsum probabilem exhibere Deo operarium inconfusibilem; ne istud Evangelii in te impleatur (4): Inutilem servum ejicite in tenebras exteriores, ibi erit fletus et stridor dentium (5).

Dicas enim velim: si famulum haberes qui, etsi nec furaretur, nec conviciaretur, nec contradiceret, imo nec ineibriaretur, nec reliquorum malorum quicquam designaret, sederet tamen perpetuo otiosus, nec aliquid eorum quæ servus hero præstare debet faceret; nonne flagellares eum ut perversum (6)?

Videtur et sanctus David cauterio gravi inurere quosdam Clericos: In labore, inquit, hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur; ideo tenuit eos superbia. Habent enim singula quæque genera homi-

(1) Prov. 12. — (2) Eccli. 33. — (3) 2 Tim. 4.—
(4) 2 Tim. 2. — (5) Math. 25. — (6) S. Chrysost.
Hom. 16 in Ep. ad Eph.

num laboris aliquid, aliquid voluptatis. Sed advertere est prudentiam aliquorum (Clericorum), et mirari quemadmodum novo inter hæc artificio discernentes, et ab invicem sequestrantes ea, totum quod delectat elidunt et amplectuntur, quod molestum est fugiunt et declinant.... Cum cœperint resurgere homines unusquisque in ordine suo, ubi putas generatio ista locabitur? Si, ad milites forte diverterint, exsufflabunt eos, quod minime secum labores aut pericula tolerarint. Sic agricolæ, sic negotiatores, et singuli quique ordines hominum, a suis eos similiter arcebunt finibus, utpote qui in hominum labore non fuerint. Quid igitur restat, nisi ut quos omnis ordo repellit pariter et accusat, eum sortiantur locum ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat (1)?

XXII. — *Præpositis suis obtemperandum.*

Numquid vult Dominus holocausta et victimas, et non potius ut obediatur voci Domini? Melior est enim obedientia quam victimæ, et auscultare magis quam offerre adipem arietum: quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare, et quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere (2); vir autem obediens loquetur Victorias (3). Obedite igit-

(1) S. Bern. de vit. et mor. Cleric. cap. 4. —
(2) 1 Reg. 15. — (3) Prov. 21.

tur præpositis vestris, et subjace te eis. Ipsi enim pervagilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, et non gementes, hoc enim non expedit vobis (1).

Nempe cum in præpositos delinquimus, ejus ordinationi qui eos nobis prætulit obviamus. Unde Moyses dum contra se et Aaron conqueri populum cognovisset, ait: Nos enim quid sumus? Nec contra nos est murmur vestrum, sed contra Deum (2). Omnes, idcirco, Episcopum sequimini ut Christus Patrem (3); et quasi animæ parentem suscipite; ipsi subjecti tanquam capitii membra deserviant, et ejus præcepta, velut imperium Dei summopere custodian (4). Namque Jesus Nave filius perfecta sua obedientia tantum donum promeruit ut Moysis successor fieret. Et Samuel per obedientiam quam Heli sacerdoti præstítit, dignus habitus est qui vocem Dei audiret. Elisæus vero, hujus adminiculo, pallium et gratiam sui accepit magistri (5).

Imo ut secure præsesse possitis, subesse et vos cui debetis non dedignemini. De dignatio quippe subjectionis, prælationis

(1) Hebr. 13. — (2) S. Greg. Regis l. 12, Indict. 7, Ep. 32. — (3) S. Ign. Ep. 1 ad Smyrn. — (4) S. Petr. Ep. ad Nep. — (5) S. prosp. Præf. l. 2 de vita Act. Sac.

reddit indignum. Sapientis est consilium: Quanto major es, tanto humilia te in omnibus. Sapientiae vero præceptum: Qui major est vestrum, fiat sicut junior. Quod si expedit etiam minoribus esse subjectum, majorum jugum quomodo licebit contemnere? Videant in vobis potius subditi quod vobis redhibeant. Intelligitis quæ dico? Cui honorem, honorem. Omnis anima, inquit Apostolus, potestatibus sublimioribus subdita sit. Si omnis, et vestra. Quis vos excipit ab universitate? Si quis tentat excipere, conatur decipere (1).

Alioquin quomodo illud implebitur: Principem te constituerunt; esto inter illos tanquam unus ex illis? Quomodo tanquam unus ex illis, manens inter humiles superbus, inter subditos rebellis? Ut te putemus tanquam unum ex illis, videamus tam exhibere paratum quam exigere obedientiam; videamus tam libenter præpositis obtemperare subjectum, quam imperare subjectis. Quod si semper vis obedientes habere, et nunquam esse, probas te non esse tanquam unum ex illis, dum unus esse renuis ex obedientibus (2).

(1) S. Bern. Ep. 142, ad Henr. Sen. Ep. c. 8. —

(2) S. Bern. ibid. c. 9.

XXIII. — *Quanta esse debeat Sacerdotis
Humilitas.*

Quanto major es, humilia te in omnibus, et coram Deo invenies gratiam : quoniam magna potentia Dei solius, et ab humilibus honoratur (1). Rectorem te posuerunt, noli extollи; esto in illis quasi unus ex ipsis (2). Qui major est in vobis, fiat sicut minor ; et qui praeceptor est, sicut ministrator (3). Nam Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, et dare animam suam redemptionem pro multis (4). Vos, inquit, vocatis me, Magister et Domine, et bene dicitis; sum enim. Si ergo ego lavi pedes vestros, dominus et magister, et vos debetis alterius lavare pedes : exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita et vos faciatis. Amen, amen dico vobis; non est servus major domino suo, neque apostolus major est eo qui misit illum (5). Et rursum : Scitis quia principes gentium dominantur eorum, et qui majores sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter vos : sed quicumque voluerit inter vos major fieri, sit vester minister ; et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus (6).

Forma igitur Apostolica haec est : domi-

(1) Eccli. 3. — (2) Eccli. 32. — (3) Luc. 22. —

(4) Matth. 20. — (5) Joan. 13. — (6) Matth. 20.

natio interdicitur, indicitur ministratio; quae et commendatur ipsius exemplo Legislatoris, qui adjungit : Ego autem in medio vestrum sum tanquam qui ministrat. Quis se jam titulo hoc inglorium putat, quo se prior Dominus gloriae praesignavit? Merito Paulus gloriatur in eo, dicens : Ministri Christi sunt, et ego. Et addit : Ut minus sapiens dico, plus ego, in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagiis supra modum, in mortibus frequenter. O praelarum ministerium, quo non id gloriosius principatu! Si gloriari oportet, forma tibi sanctorum praefigitur. Parvane tibi illa videtur? Quis mihi tribuat similem fieri in gloria Sanctorum?... Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi (1). Bonis profecto fundus humilitas, in qua omne aedificium spirituale constructum crescit in templum sanctum in Domino : per hanc nonnulli possedere etiam portas inimicorum. Quae enim virtutum aequa potest demonomum debellare superbiam, et tyrannidem hominum (2)? Unde Apostolus ait : Videte vocationem vestram, fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles ; sed quae stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes : et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia : et ignobilia mundi, et con-

(1) S. Ber. de Cons. I. 2, c. 6. — (2) Idem ibid.

temptabilia elegit Deus, et ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret; ut non glorietur omnis caro in conspectu ejus (1).

XXIV. — Mundus odio habendus.

De mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus (2); nolite ergo diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt. Si quis diligit mundum, non est chraitas Patris in eo : quoniam omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum, et superbia vitæ, quæ non est ex Patre, sed ex mundo est. Et mundus transit, et concupiscentia ejus (3). Nescitis quia amicitia hujus mundi, inimica est Dei? Quicumque ergo voluerit amicus esse sæculi hujus, inimicus Dei constituitur (4). Unde ait Apostolus : Mihi mundus crucifixus est, et ego mundo (5).

Verum tu Sacerdos Dei altissimi, cui ex his placere gestis : mundo, an Deo? Si mundo, cur Sacerdos? Si Deo, cur qualis populus, talis et Sacerdos? Nam si placere vis mundo, quid tibi prodest Sacerdotium? Nec enim potes duobus dominis servire.... Deus, inquit Propheta, dissipabit ossa eorum qui hominibus placent; confusi sunt,

(1) 1 Corint. 1. — (2) Joan. 15. — (3) 1 Joan. 2.
— (4) Jacob. 4. — (5) Galat. 6.

quoniam Deus sprevit eos. Et Apostolus : Si hominibus placerem, Christi servus non essem. Volens itaque hominibus placere, Deo non places; si non places, non placas (1).

Qui mundum diligit, et Dei constitutus est inimicus. Suspiciat autem qui ejusmodi est reconciliationis officium. Num mediatoris, qui etiam proditoris scelere inimicitias cumulavit? Ut merito jam non ut hostis, sed ut traditor judicetur; ut Judas utique, non ut Saulus,.... Quid enim? horum sibi conscientius homo, tanquam qui justitiam fecerit, divino sese vultui sistere non veretur, tanquam domesticus intrat et exit, magistrum salutat, genua flectit, osculatur ore sacrilego, dolose agit! sed in conspectu Dei : ut inveniatur iniquitas ejus ad odium (2).

XXV. — Divitiae contemnenda.

Cavete ab omni avaritia (3), quæ est idolorum servitus (4). Nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, et in laqueum diaboli, et desideria multa inutilia, et nociva, quæ mergunt homines in interitum et perditionem; radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes, erraverunt a fide, et inseruerunt se doloribus

(1) S. Bern. Ep. 42, ad Henr. Sen. cap. 2. —
(2) Idem Declam. cap. 8. — (3) Luc. 15. —
(4) Eph. 5.

multis. Tu autem, o homo Dei, hæc fuge, sectare vero justitiam, pietatem (1).

Quænam sub sole major vanitas? Unus est, et secundum non habet, non filium, non fratrem, et tamen laborare non cessat, nec satiantur oculi ejus divitiis; nec recognitat, dicens: Cui labore, et fraude animam meam bonis? In hoc quoque vanitas est, et afflictio pessima (2). Audi igitur quis horum sit fructus. Agite nunc, divites, plorate ululantes in miseriis vestris quæ advenient vobis. Divitiæ vestræ putrefactæ sunt, et vestimenta vestra a fineis comesta sunt; aurum et argentum vestrum aeruginavit, et ærugo eorum in testimonium vobis erit, et manducabit carnes vestras sicut ignis. Thesaurizastis vobis iram in novissimis diebus (3). Divitias quas devoravit evomet, et de ventre ejus extrahet eas Deus (4).

Obsecro itaque te, et repetens, iterum iterumque monebo, ne officium clericatus genus antiquæ militiae putas, id est, ne lucra sæculi in Christi quæras militia: ne plus habeas quam quando Clericus esse cœpisti..... nonnulli enim sunt Clerici qui possident opes sub Christo paupere, quas sub locuplete et fallaci diabolo non habuerant (5). Quid enim; funes ceciderunt tibi in præclaris, et tu opi-

(1) 1 Tim. 6. — (2) Eccle. 4. — (3) Jacob. 5. —
(4) Job. 20. — (5) S. Hieron. Ep. 2 ad Nepot.

bus inhias terrenis? Si vis habere simul hæc et illa, breviter tibi respondebitur: Memento, fili, quia recepisti bona in vita tua. Recepisti, dixit, non rapisti: nec etiam tibi frustra blandiaris, quod tuis contentus aliena non rapias.... Quidquid præter necessarium victum, ac simplicem vestitum de altario retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est (1).

XXVI. — Honores metuendi.

Noli quærere a Domino ducatum, neque a rege cathedram honoris (2). Quoniam iudicium durissimum his qui præsunt fiet: exiguo enim conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiusquam Deus, nec verebitur magnitudinem cuiusquam: quoniam pusillum et magnum ipse fecit, et æqualiter cura est illi de omnibus: fortioribus autem fortior instat cruciatio (3).

Considero gradum, et casum vereor. Considero fastigium dignitatis, et intenor faciem abyssi jacentis deorsum. Attendo celsitudinem honoris; et e vicino periculum reformido; pro eo quod scriptum est: Homo, cum in honore esset, non intellexit..... ac si diceretur: Honor absorbuit intellectum.....

(1) S. Bern. Epist. ad Fulconem. — (2) Eccl. 7.
— (3) Sap. 6.

Itaque ascendisti in altum; noli altum sapere, sed time: ne forte contingat sero miserabilem illam emittere vocem, A facie iræ et indignationis tuæ elevans allisisti me. Altiorum quippe locum sortitus es, sed non tutiorem; sublimiorem, non securiorem. Terribilis prorsus, terribilis est locus iste: locus, inquam, in quo stas, terra sancta est (1).

Si igitur ii qui necessitate trahuntur, non habent quo fugiant et quo se excusent, si rem male administrent et sint negligentes... quanto magis ii qui in hoc studium suum ponunt, et in illud irruunt! Qui est autem talis, longe magis se omni privabit venia (2). Sed et hoc præteretundum non est, quia sicut is qui regiminis apicem invitus assequitur, si quid illic asperum, si quid patiatur adversum, ad cumulum sibi provenit meritorum, et, pro tribulatione quam tolerat, non incassum exultationis aeternæ præmium sperat; sic ille qui ultroneus ambit vel importunus ingeritur, vix pro adversitate quam in regimine patitur, præmium consequetur.... Domino de talibus attestante, quia receperunt mercedem suam (3).

(1) S. Bern. Ep. 238, ad Eng. — (2) S. Chrys. Hom. 34 in Ep. ad Heb. — (3) S. Pet. Dam. Opusc. 22 contra Cler. Aulicos.

XXVII. — Inordinatus erga propinquos affectus resecandus.

Nolite arbitrari, inquit Christus, quia pacem venerim mittere in terram: non veni pacem mittere, sed gladium; veni enim separare hominem adversus patrem suum, et filiam adversus matrem suam, et nurum adversus socrum suum; et inimici hominis domestici ejus. Qui amat patrem, aut matrem plus quam me, non est me dignus (1). Nemo mittens manum ad aratum et respieiens retro aptus est regno Dei (2). Sequere me, et dimitte mortuos sepelire mortuos suos (3).

Quid facis in paterna domo, delicate miles? ubi vallum? ubi fossa? ubi hiems acta sub pellibus? ecce de cœlo tuba canit; ecce cum nubibus, debellatur orbem, Imperator armatus ingreditur; ecce bis acutus gladius, ex Regis ore procedens, obvia quæque metit: et tu mihi de cubiculo ad aciem, tu de umbra egrederis ad solem! Corpus assuetam tunicis loricæ onus non fert. Caput opertum linteo galeam recusat.... Recordare tyrocinij tui diem, quo Christo in baptimate concepultus, in Sacramenti verba jurasti, pro nomine ejus non te patri parciatur esse, non matri. Ecce adversarius, in pectore tuo, Christum conatur occidere;

(1) Math. 10. — (2) Luc. 9. — (3) Matth. 8.